
HET WEEKVOORUITZICHT – W24

Geopolitieke dreiging weer van kracht

ECONOMIE

Afgelopen week was het grootste nieuws de handelsovereenkomst tussen China en de Verenigde Staten. Het voorlopige akkoord moet nog aan de regeringsleiders van beide landen worden voorgelegd. Er worden enkele exportbeperkingen beëindigd. Na weken van opvoeren van druk was het akkoord een logisch gevolg. Met name de exportbeperking van zeldzame aardmineralen door China begon pijn te doen in de Verenigde Staten. De Verenigde Staten reageerde door het beperken van de export van ontwerpsoftware voor chips en dat deed weer pijn in China. Daarmee werd de druk zo groot dat een akkoord voor de hand lag. De handelsoorlog tussen de Verenigde Staten China laat zijn sporen na. De export van China naar de Verenigde Staten was in mei maar liefst 34,5% lager dan in dezelfde maand een jaar eerder. De import daalde met 18%. In het algemeen gaat het nog steeds niet goed met de Chinese economie. De totale Chinese export steeg in mei met bijna 5% maar dat was minder dan verwacht. De totale import nam in mei met 3,4% af en dat was meer dan verwacht. De interne vraag van consumenten is nog steeds laag en het lukt maar niet om die vraag aan te wakkeren. Als dan ook nog de consumentenprijzen gaan dalen (met 0,1%) dan ligt deflatie op de loer. Chinese consumenten stellen hun aankopen uit om te wachten op verdere prijsverlagingen. Bedrijven proberen met acties hun goederen aan de man te brengen. Supermarkten komen vier keer per dag met een speciale uitverkoop en winkels bieden hun producten aan met hoge kortingen, soms wel tot 90%. Met name in het luxe segment valt op dat consumenten overstappen naar de tweedehandsmarkt.

OLIE

De aanval van Israël op onder andere nucleaire installaties van Iran hebben de olieprijs afgelopen vrijdag enorm doen stijgen. Direct na de aanval schoot de olieprijs door naar \$78,02 om daarna weer wat te dalen: \$74,89. Het was een week waarin het handelsakkoord tussen de Verenigde Staten en China in eerste instantie de boventoon voerde. In de aanloop naar de besprekingen over het handelsakkoord daalden de prijzen voor ruwe olie in eerste instantie ondanks het positieve verloop ervan.

De markt had een afwachtende houding en wilde eerst zien en dan geloven. Nadat Amerikaanse en Chinese regeringsfunctionarissen overeenstemming hadden bereikt over het versoepelen van exportbeperkingen en het opstellen van een raamwerk voor de oplossing van hun handelsconflict bewogen de olieprijzen. Met de aanstaande overeenkomst worden een aantal neerwaartse risico's weggenomen. Zoals de Chinese economie die niet meer beperkt in handel met de Verenigde Staten. Ook de Amerikaanse economie zou er wel bij moeten gaan varen zodat van twee kanten er nu steun is voor deraag naar ruwe olie. Het stuurde de olieprijs in het midden van de week wat omhoog. De invoer van energiegrondstoffen vanuit de Verenigde Staten naar Azië daalde in de eerste vijf maanden van het jaar. Opvallend omdat energie juist het instrument was om de handelsoverschotten met Aziatische landen te verkleinen. De import van ruwe olie daalde tussen februari en mei van 1,55 miljoen vaten per dag naar 1,53 miljoen vaten per dag. In dezelfde periode daalde de import van vloeibaar aardgas met maar liefst 40%, van 8,04 miljoen ton een jaar eerder naar 4,78 miljoen ton. India importeert steeds meer Amerikaanse olie en kolen. Tussen februari en mei kocht India 12% meer steenkool uit de Verenigde Staten: 8,82 miljoen ton. Afgelopen week heeft de Europese Unie bekend gemaakt om een volgende sanctiepakket tegen Rusland op te stellen. Dat behelst een verbod op de overigens niet in bedrijf zijnde Nord Stream pijplijn en een lager prijsplafond voor Russische ruwe olie. Het stijgen van de prijzen in het midden van de week werd ook veroorzaakt door pessimisme over de nucleaire besprekingen tussen de Verenigde Staten en Iran. Het vertrouwen dat Iran zou instemmen met het stoppen van uraniumverrijking nam af. De oliemarkt keek al met argusogen naar de mogelijkheid van Israëlische aanvallen op Iran. Afgelopen vrijdag werd dat waarheid en daarmee schoten de olieprijzen omhoog. De markt zal dit nieuws moeten verwerken waarna de prijzen tot een nieuwe balans komen. Dat zal ongetwijfeld op een hoger niveau zijn.

HET WEER

De week begint met flinke perioden met zon. Het blijft droog en de wind is matig. De temperatuur ligt tussen 19 en 23 graden en is daarmee gemiddeld. Dinsdag wordt het iets warmer, is het droog en schijnt de zon flink. De rest van de week is het rustig en droog zomerweer met flinke zonnige perioden.

KOLEN

De kolenprijs veranderde afgelopen week niet veel. De week eindigde op €105,79. De invoer van steenkool in China is vorige maand aanzienlijk vertraagd door het ruime binnenlandse aanbod, de lage prijzen en de toenemende productie van wind- en zonne-energie. Dit is de derde opeenvolgende maandelijkse daling van de kolenimport in 's werelds grootste importeur van de grondstof. In de eerste vier maanden van 2025 produceerde China 1,58 miljard ton steenkool, 6,6% meer dan in dezelfde periode een jaar eerder. Alleen al in april produceerde China 3,8% meer steenkool dan een jaar geleden, namelijk 389,31 miljoen ton. De rol van kolen in de energiemix blijft dus nog in stand ondanks de groei van zon en windproductie. De vraag naar steenkool in Europa is laag. Echter als de temperaturen gaan stijgen zal het aircogebruik toenemen en daarmee de vraag naar elektriciteit. Vooralsnog lijkt het er op dat de hitte van korte duur is waarmee de opwaartse trend getemperd wordt.

GAS

Kleine bewegingen op de gasmarkt afgelopen week met een ietwat opwaartse trend. Dit werd in eerste instantie veroorzaakt door twee ontwikkelingen. De tijdelijk wat hogere temperatuur in heel Europa. Dat zal het airco-gebruik stimuleren wat extra vraag naar stroom betekent. En als de hernieuwbare bronnen die extra vraag niet kunnen leveren zullen gascentrales bij moeten gaan springen. Meer gasverbruik dus. Ook het gesloten handelsakkoord tussen de Verenigde Staten en China speelt een rol. Meer handel betekent meer vraag naar energie in het algemeen. Er wordt dan met argusogen gekeken naar de ontwikkeling van de Aziatische vraag naar LNG. Die is op dit moment nog zeer beperkt maar zal tijdens de zomermaanden sterk toenemen als het klopt wat de weermodellen nu aangeven. Namelijk hogere temperaturen dan normaal in Noord-Azië. Een stijging van de Aziatische vraag zal de Amerikaanse export van vloeibaar aardgas ondersteunen. En dan gaat de vraag naar de relatief beperkte hoeveelheid LNG die beschikbaar is van meerdere kanten komen. Vanuit Azië door de hoger dan gemiddelde temperatuur en vanuit Europa om de gasopslaglocaties te vullen. Deze zijn door de koudere winter onder het vijfjarig gemiddelde terechtgekomen. De gasopslagen worden op dit moment gevuld. De Nederlandse bergingen in-

middels boven de 40%, het Europese gemiddelde boven de 52%. Nederland heeft de Europese verplichting om op 1 juli een tussendoel van 47% te halen. Het lijkt erop dat dit haalbaar is. Afgelopen week is ook duidelijk geworden dat de doelstellingen voor de opslag van aardgas versoepeld gaan worden. Er wordt nu een afwijking van 10% toegestaan op de doelstelling van 90% vulgraad. Ook krijgen landen langer de tijd om de doelstelling te halen. De EU-landen moeten de vuldoelstellingen van 90% tussen 1 oktober en 1 december halen in plaats van de huidige deadline van 1 november. Dit biedt de landen wat meer flexibiliteit. Met name de grote gas verbruikende landen in Europa waren bang dat het vullen van de voorraden gepaard zou gaan met subsidies. Het onderhoud in Noorwegen aan de gasinfrastructuur blijft van kracht. Dat is niet vreemd en is dus al in de prijzen opgenomen. Op dit moment wordt ongeveer 33% van al het gas dat Europa binnenkomt direct opgeslagen. Volle gasopslagen zorgen voor vertrouwen dat er voldoende gas beschikbaar is in de winter wat kan leiden tot stabielere gasprijzen. Afgelopen week heeft de Europese Unie zich voorgenomen om tegen 2027 niet langer afhankelijk te zijn van Russisch gas. Maatregelen zullen volgen.

POWER

De powerprijzen volgen de gasprijzen en dus zagen we stijgende prijzen op de powermarkt. Het begin van de week liet nog wel wat dalende prijzen zien maar dat beeld verdween snel in de loop van de week. Achtergrond was de rapportage van het Franse elektriciteitsbedrijf over scheuren door mogelijke corrosie in een Franse kernreactor. Corrosie-indicaties zouden later kunnen leiden tot een lagere beschikbaarheid van kernenergie in Frankrijk vanwege noodzakelijke reparaties. Dat risico treedt nu de markt binnen. Zeker omdat het erop lijkt dat de scheuren in de Franse kerncentrale Civaux 2 (1,5 GW) 2-3 mm lang zijn en zich in de buurt van lasnaden in het veiligheidskoelcircuit bevinden. Als dit bevestigd wordt, verandert dit de scheuren van microscheurtjes in macroscheurtjes, wat de situatie problematischer maakt. Met het zomerseizoen wat voor deur staat kan dat zeker prijsopdrijvend werken. EDF moest in 2022 en 2023 een deel van zijn kerncentrales stilleggen om gebarsten leidingen te repareren. De verminderde beschikbaarheid van het Franse nucleaire park zorgde voor flink hoge prijzen. In India werd tussen

januari en april een recordhoeveelheid elektriciteit opgewekt door zonnecentrales. De productie van zonne-energie steeg met 32,4% ten opzichte van een jaar eerder, waardoor de productie van kolencentrales vrijwel gelijk bleef ondanks de stijgende vraag. Dat kan een wijziging betekenen in de energiemix van de één na grootste kolenverbruiker ter wereld. Steenkool is daar nog steeds goed voor ongeveer 70% van de elektriciteitsproductie. De spotmarkt stond en staat in het teken van het weer. Zon en wind bepalen de spotprijzen en veel zon en wind drijft de prijzen onder 0. De NorNed-kabel is weer functioneel na een reparatieperiode die begin april startte.

EMISSIONS

Na een daling in het begin van de week stegen de koolstofprijzen in de tweede helft van de afgelopen week. De prijs voor CO₂-emissierechten ging €72,10. De stijging van de koolstofprijs werd vooral gedreven door Franse nucleaire problemen en ICE Commitments of Traders-gegevens. Daarmee blijft de koolstofprijs zich bewegen in een nauwe bandbreedte tussen 72-75 EUR per ton.

OUTLOOK

GAS

STIJGENDE TEMPERATUREN

Komende weken zal de zon de overhand houden en lopen de temperaturen op. Geopolitieke spanning is weer terug in de markt en de strijd om aardgas zal losbarsten. Europa heeft gas nodig om de voorraden te vullen om zich voor te bereiden op de aankomende winter. Cal 26 baseload handelt op 36,08 €/MWh. De spotmarkt (TTF) handelt op 16 juni 2025 op 37,56 €/MWh.

POWER

FRANSE OPWEKKING IN HET GEDING?

Nu de temperaturen voor een langere periode gaan stijgen is het de vraag hoe de problemen in Frankrijk zich gaan ontwikkelen. Een verminderen kernenergiecapaciteit gecombineerd met beperkte koelcapaciteit en sterk toenemende vraag kan de markt flink omhoog sturen. Cal 26 baseload handelt op 84,88 €/MWh. De spotmarkt (EPEX) handelt op 16 juni 2025 op 84,60 €/MWh.